

Bibliotheek Heiloo onderweg naar verbinding

Meerjarenbeleidsplan 2022-2025

de Bibliotheek

Heiloo

Inhoudsopgave

Voorwoord

Maatschappelijke context

- Verminderde leesvaardigheid onder kinderen en jongeren
- Digitalisering van de maatschappij en de overheid
- Groeiende ongelijkheid
- Toename laaggeletterdheid
- Vergrijzing van de bevolking
- 21e eeuwse vaardigheden
- Het nieuwe normaal

Ons verhaal - waar staan we voor

- WSOB
- Bibliotheekconvenant
- Visie bibliotheek Heiloo
- Missie bibliotheek Heiloo

Onze speerpunten – waar gaan we voor

- Wij zijn hét expertisecentrum voor geletterdheid en leesplezier
- Wij zetten in op burgerschap en digitale inclusie
- Wij bevorderen een leven lang ontwikkelen
- Wij creëren toegankelijke ontmoetingsplekken – Third places

Ons fundament

- We hebben een aantrekkelijke, actuele collectie (fysiek en online) en bieden een gevarieerd aanbod aan programmering
- We beschikken over een aantrekkelijk ingericht, uitnodigend, laagdrempelig en toegankelijk gebouw
- Er zijn voldoende goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers
- We zijn een toekomstgerichte, flexibele organisatie
- We staan innovatief, ondernemend en proactief in de samenleving
- We kennen onze doelgroepen
- We versterken onze netwerken
- De kwaliteit van de bibliotheek en het toezicht daarop is voldoende geborgd

Voorwoord

De wereld van de bibliotheek is de laatste jaren sterk veranderd. De klassieke functie, het uitlenen van boeken, speelt een steeds minder grote rol. De bibliotheek transformeert naar een meer maatschappelijk-educatieve bibliotheek, waar een ieder zich op een laagdrempelige manier kan ontwikkelen. Deze verbreding draagt bij aan een sterke samenleving in een tijd waarin veel van onze burgers wordt gevraagd.

Wij zien het als onze taak om mensen op weg te helpen in deze complexe samenleving en er te zijn voor diegenen die wat extra hulp kunnen gebruiken, de groep kwetsbaren en laaggeletterden. Dit alles vanuit de gedachte dat je pas echt kunt participeren in de samenleving als je over bepaalde basisvaardigheden beschikt.

Wij willen die vrij toegankelijke en fijne plek in Heiloo zijn waar ruimte is voor ontmoeting, inspiratie, ontdekking en ontspanning. Dat doen we niet alleen, maar met onze inwoners, partners, medewerkers en vrijwilligers. Wij willen de verbindende schakel zijn in het lokale netwerk, waar we elkaar verstaan en begrijpen, waar ieder mens meedoet en zich kan ontwikkelen tot wie hij wil zijn.

Bibliotheek Heiloo is een kleine organisatie in een kleine, zelfstandige gemeente. Dit is al jaren een bewuste keuze van zowel de medewerkers, het bestuur als de gemeente. Het houdt de lijnen kort en biedt de mogelijkheid om snel te schakelen in een lokale samenleving met inwoners die de bibliotheek een warm hart toedragen. Het is een uitdaging om met beperkte middelen in te steken op ontwikkeling en innovatie. Hiervoor is samenwerking met lokale en regionale partners essentieel.

Met trots presenteren we ons plan voor de komende beleidsperiode. We schetsen waar we ons van 2022-2025 op richten. De afgelopen tijd heeft ons echter geleerd dat de toekomst moeilijk te voorspellen is. Daarom kiezen we er bewust voor om niet alles concreet in te vullen, maar ons te bepalen tot hoofdlijnen. Dat maakt ons wendbaar en flexibel. In de jaarlijkse activiteitenplannen maken we onze doelen concreet en SMART.

Dilly van Empel directeur bibliotheek Heiloo

Maatschappelijke context

De samenleving verandert en de bibliotheek verandert mee. Er zijn tal van externe factoren die invloed hebben op onze samenleving. Hier worden de meest relevante ontwikkelingen, die betrekking hebben op de bibliotheek, beschreven. Deze staan natuurlijk niet los van elkaar, maar grijpen op elkaar in.

○ Verminderde leesvaardigheid en leesplezier onder kinderen en jongeren

Ongeveer één op de drie Nederlandse tienjarigen ervaart weinig tot geen leesplezier. Dit blijkt uit het verschenen onderzoek Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS). Het percentage leerlingen dat niet van lezen houdt, ligt in Nederland twee keer hoger dan het internationale gemiddelde.

Uit een ander internationaal onderzoek (PISA) en uit rapporten van onder andere de Raad voor Cultuur en de Onderwijsraad blijkt dat Nederlandse middelbare scholieren schrikbarend slecht scoren ten opzichte van scholieren uit andere Europese landen op het gebied van leesvaardigheid en leesmotivatie. Vooral jongens, leerlingen op het vmbo en mbo en leerlingen met een meertalige achtergrond blijven achter. Eén op de vier Nederlandse 15-jarigen loopt risico op laaggeletterdheid.

○ Digitalisering van de maatschappij en de overheid

Onze verzorgingsstaat is sterk in verandering. Door de technologische ontwikkelingen van de afgelopen jaren is onze maatschappij grotendeels gedigitaliseerd. De overheid gaat met deze ontwikkeling mee door burgers toegang te verlenen tot online overheidsdiensten. Tegelijkertijd trekt de overheid zich steeds meer terug en zet meer in op individuele verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid. Om in zo'n maatschappij mee te blijven doen, zijn digitale vaardigheden en geletterdheid belangrijke voorwaarden. Bijna alle Nederlanders hebben en gebruiken internet. Circa 4 miljoen burgers hebben echter niet voldoende digitale vaardigheden om zelfstandig online zaken te regelen en hebben daarbij hulp nodig.

○ Groeiende ongelijkheid

In Nederland is de kloof tussen hoog- en laagopgeleiden de laatste jaren enorm gegroeid. Daardoor ligt er een tweedeling in de samenleving op de loer. Uit onderzoek blijkt dat ouderen, laagopgeleiden en mensen met een lager inkomen vaak minder digitale vaardigheden hebben. Ook hebben zij een lagere motivatie, beschikken zij over minder (goede) apparatuur en maken zij beperkter gebruik van het internet. Dit versterkt de ongelijkheid.

○ **Toename laaggeletterdheid**

In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder moeite met lezen, schrijven en/ of rekenen (12% van de totale bevolking). Deze laaggeletterdheid neemt toe, onder meer door vergrijzing van de bevolking, de toestroom van nieuwkomers en de afnemende leesvaardigheid bij jongeren. In Heiloo is ongeveer 10% van de bevolking laaggeletterd (Geletterdheidinzicht.nl)

○ **Vergrijzing van de bevolking**

Het aandeel ouderen in de samenleving neemt toe. Ook bereiken mensen steeds vaker een hoge leeftijd. In 2040 is naar schatting 26% van de bevolking 65-plusser en een derde hiervan is ouder dan 80 jaar (CBS). Tegelijkertijd neemt het aantal alleenstaanden en mensen dat zich eenzaam voelen toe. Ouderen wonen vaker zelfstandig en ook vaker alleen.

○ **21^e eeuwse vaardigheden**

De maatschappij verandert door technologie en digitalisering van een industriële naar een kennis- en netwerksamenleving. Jongeren hebben 21e eeuwse vaardigheden nodig om hierop voorbereid te zijn. Het gaat om vaardigheden als kritisch denken, creatief denken, probleem oplossen, ictbasisvaardigheden, informatievaardigheden, computational thinking en mediawijsheid. In het nieuwe onderwijscurriculum krijgen deze vaardigheden een belangrijke plek. Deze 21e -eeuwse vaardigheden zijn natuurlijk niet alleen voor kinderen van belang, maar ook voor volwassenen.

○ **Het nieuwe normaal**

Door de coronacrisis is de maatschappij in rap tempo veranderd. Op dit moment is het nog lastig te bepalen waar dat precies toe zal leiden, maar het is al wel duidelijk dat deze crisis het merendeel van de eerdergenoemde ontwikkelingen heeft versneld. De ongelijkheid in de samenleving (arm en rijk, jong en oud, ziek en gezond) is toegenomen en de kwetsbare situaties waarin mensen zitten, zijn nog meer zichtbaar geworden. Kinderen hebben lange tijd online thuisonderwijs gevolgd waardoor lees- en leerachterstanden zijn ontstaan. Daarnaast heeft het gebrek aan sociaal contact veel mensen parten gespeeld. Eenzaamheid is hierdoor toegenomen. Sommigen trekken zich terug in hun persoonlijke informatiebubbel waar verschillende (on)waarheden ontstaan.

Ons verhaal – waar staan we voor

De maatschappelijke functie van openbare bibliotheken is steeds belangrijker geworden. Daarom is deze in 2015 vastgelegd in vijf kernfuncties in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (**WSOB**). Hiermee draagt de openbare bibliotheek bij aan de maatschappelijke kansen en persoonlijke ontwikkeling van de inwoners. Uitgangspunt van de WSOB is dat iedereen toegang heeft tot de fysieke en digitale openbare bibliotheek.

De vijf kernfuncties van een openbare bibliotheek:

- A. het ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- B. het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- C. het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- D. het organiseren van ontmoeting en debat;
- E. en het laten kennis maken met kunst en cultuur.

Vanaf 30 september 2020 is het **bibliotheekconvenant** 2020-2023 van kracht. Met dit convenant leggen het bibliotheekstelsel en de drie overheidslagen vast dat zij zich gezamenlijk gaan focussen op op drie maatschappelijke opgaven, waarbij er een grote rol is weggelegd voor bibliotheken voor:

- Geletterde samenleving – bevorderen geletterdheid en leesplezier
- Participatie in informatiesamenleving – Digitale inclusie en digitaal burgerschap
- Leven lang ontwikkelen – basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid

Vertalen we het bovenstaande naar de Bibliotheek Heiloo dan resulteert dit in de volgende visie en missie:

Visie Bibliotheek Heiloo

De ontwikkelingen om ons heen gaan razendsnel en onze samenleving wordt voor veel mensen steeds ingewikkelder. Kennis en informatie is er in overvloed, maar niet voor iedereen voldoende bereikbaar. Daarnaast vragen ontwikkelingen in de samenleving van iedereen nieuwe vaardigheden om als volwaardig burger te kunnen participeren. Een steeds groter wordende groep mensen kan deze ontwikkelingen onvoldoende bijhouden. Hierdoor wordt rond allerlei aspecten van het leven een tweedeling in de maatschappij zichtbaar.

Missie Bibliotheek Heiloo

De bibliotheek is dé plaats in Heiloo voor informatie, kennis, cultuur en leesplezier voor, door en van iedereen. We prikkelen de nieuwsgierigheid, bieden inspiratie en nodigen je uit om mee te doen, andere mensen te ontmoeten en jezelf te ontwikkelen.

Bibliotheek Heiloo stelt mensen in staat om bewust en actief deel te nemen aan de steeds veranderende samenleving waar we elkaar verstaan en begrijpen, waar ieder mens meedoet en zich kan ontwikkelen tot wie hij wil zijn. Een bibliotheek die mensen stimuleert een leven lang te leren.

Voor de bibliotheek tellen alle mensen mee. Zo dragen we bij aan gelijke kansen voor iedereen. We gaan voor een inclusieve samenleving en een taalrijke, culturele leefomgeving!

Onze speerpunten – waar gaan we voor

○ Wij zijn hét expertisecentrum voor geletterdheid en leesplezier

Het lezen van verhalen kan helpen om sociaal beter te functioneren. Door te lezen, kun je je beter inleven, meer begrip opbrengen voor anderen en gemakkelijker nieuwe contacten leggen. Wie in zijn vrije tijd voor het plezier leest, ziet bovendien zijn woordenschat en taalvaardigheid groeien en gaat daardoor meer en vaker lezen.

Om taalachterstanden op latere leeftijd te helpen voorkomen, willen wij een bijdrage leveren aan het stimuleren van leesplezier en van taalvaardigheid onder kinderen en jongeren. Dat doen we door het ontwikkelen van doorgaande leeslijnen voor 0 t/m 18 jaar. We beschikken over een mooie, actuele jeugdcollectie en organiseren vele jeugdactiviteiten.

Wij starten hiermee al vanaf de vroegste jeugd. Voor kinderen van 0-4 jaar is er het landelijk ontwikkelde programma Boekstart. Dat is ontstaan vanuit de gedachte dat je niet vroeg genoeg kunt beginnen met voorlezen. Kinderen die als baby al zijn voorgelezen zijn later beter in taal.

Ook werkt de bibliotheek intensief samen met het basisonderwijs en wil deze samenwerking versterken. Daarbij valt te denken aan verdere uitrol van het landelijke dBos-concept. De Bibliotheek op School is een structurele samenwerking tussen het onderwijs, de bibliotheek en de gemeente. Wij willen samen met het onderwijs werken aan een goed leesaanbod, een sterke leescultuur en positieve leesmotivatie. En niet onbelangrijk: het heeft een positief effect op het begrijpend en technisch lezen. Daarom is het onze ambitie om van zoveel mogelijk scholen in Heiloo een dBoschool te maken. Om dit te realiseren doen we een sterker beroep op financiering bij de gemeente. Daarnaast zetten we in op deskundigheidsbevordering bij leerkrachten en op ouderbetrokkenheid.

Om deze ouderbetrokkenheid te stimuleren kiezen wij voor de brede gezinsaanpak. Deze aanpak is erop gericht dat ouders zelf ook beter worden in taal en dat ouders leren hun kinderen te ondersteunen in hun taalontwikkeling. Bibliotheek Heiloo draagt hieraan bij door deel te nemen aan de VoorleesExpress en de DoorleesExpress. Met de VoorleesExpress worden kinderen van 4-8 jaar uit taalarme gezinnen 20 weken lang wekelijks voorgelezen door vrijwilligers en worden ze met hun ouders meegenomen naar de bibliotheek. De DoorleesExpress is een vervolg hierop, maar dan voor gezinnen met oudere kinderen (8-12 jaar)

Het landelijke ontwikkelde Leesoffensief van de bibliotheken speelt hier een belangrijke rol: “Lezen is niet alleen een instrument om laaggeletterdheid te voorkomen, maar ook een vaardigheid die plezier, ontspanning en inspiratie kan bieden.”

Daarnaast richten we ons op jongeren en volwassenen. Wij nemen deel aan netwerken met andere taalpartners: het BUCH Taalnetwerk en het RPAhn (Noord-Holland Noord). Samen met deze partners maken wij mensen taalvaardiger.

In het Taalhuis worden laaggeletterden ondersteund in hun taalontwikkeling (NT1 en NT2). Het Taalhuis is een ontmoetingsplek in de bibliotheek waar laaggeletterden informatie en advies kunnen krijgen over basisvaardigheidscursussen en er worden laagdrempelige activiteiten georganiseerd.

Ook er is les- en oefenmateriaal aanwezig. De komende periode zetten we in op het consolideren van de dienstverlening van het Taalhuis, met extra aandacht voor de NT1-ers. Deze groep autochtone laaggeletterden is moeilijk te bereiken.

Wat gaan we concreet doen:

- Onderzoeken op welke manier we de dienstverlening naar scholen verder kunnen uitbreiden en dit realiseren.
- Boekstart promoten bij kinderopvanginstellingen en consultatiebureaus.
- We maken van meer basisscholen in Heiloo een dBos-school. Het streven is alle tien basisscholen in Heiloo.
- We voeren een pilot gezinsgerichte aanpak uit op Basisschool De Duif in Heiloo: Oudercafé.
- We organiseren jaarlijks een dBos-bijeenkomst om dBos verder te promoten onder wethouders, ambtenaren, directeurs van basisscholen en leerkrachten.
- We willen de VoorleesExpress en de DoorleesExpress voortzetten om meer laagtaalvaardige ouders/ gezinnen te bereiken.
- We hebben positie ingenomen binnen de integrale aanpak op het gebied van (laag)geletterdheid met lokale en provinciale partners van het Leesoffensief (Noord Holland Noord), waarbij onderlinge rollen voor alle partijen duidelijk zijn.
- We bereiken de laagtaalvaardige inwoners van Heiloo met programma's die hen ondersteunen bij leesvaardigheid en leesplezier met extra aandacht voor NT1-ers.
- Wij organiseren activiteiten gericht op promotie van de lees- en literaire cultuur, zoals leesclubs op verschillende niveaus (ook voor NT2-ers).
- We stimuleren jongeren om te lezen en helpen ze met boeken die bij hun belevingswereld aansluiten. We willen hierbij ook het vo betrekken.

○ Wij zetten in op burgerschap en digitale inclusie

Digitale inclusie betekent dat iedereen deel moet kunnen nemen aan de samenleving, ook online. Wie moeite heeft met digitalisering kan minder goed meedoen in de maatschappij. Dit leidt vaak tot problemen in het persoonlijk leven, maar ook vaak tot problemen in de contacten met de e-overheid en andere instellingen.

De Bibliotheek investeert in het bevorderen van digitale vaardigheden voor jong en oud. Samen met onze lokale partners leren wij mensen omgaan met de digitale overheid. We helpen mensen zelfredzamer te worden. We bieden cursussen aan en ondersteunen burgers bij vragen over de (digitale) overheid. We zorgen ervoor dat iedereen de deur uitgaat met óf het juiste antwoord óf een duidelijke doorverwijzing.

Wat gaan we concreet doen:

- Ervoor zorgen dat alle inwoners van Heiloo (jong én oud) in de bibliotheek kunnen kennismaken met digitale technologie, mediawijsheid en 21e eeuwse vaardigheden.
- Het voortzetten van trainingen Digisterker en Klik & Tik, ook voor NT2-ers.
- Het doorontwikkelen van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO). Het IDO is opgestart om inwoners één-op-één te helpen met hun vragen over de digitale overheid en instanties

zoals het UWV, het SVB, het CAK en de Belastingdienst. Men kan, zo nodig, ook doorverwezen worden naar andere partners in Heiloo voor aanvullende hulp, cursussen en workshops.

- We faciliteren de Formulierenbrigade voor hulp bij het invullen van formulieren. Deze dienst is speciaal bedoeld voor ouderen en kwetsbare inwoners van Heiloo.
- Wij streven ernaar dat het aandeel inwoners dat mee kan doen in de samenleving toeneemt, met programma's die gericht zijn op het vergroten van de zelfredzaamheid en participatie (zoals gezondheid, werk en geld).

○ Wij bevorderen een leven lang ontwikkelen

Om mee te kunnen blijven doen in de maatschappij, is het ook voor volwassenen belangrijk om te blijven leren: dat je mee kunt blijven doen op een zelfgekozen manier en tempo; dat je kunt blijven leren en dat je eigen vaardigheden kunt ontwikkelen. Dit resulteert in het vergroten van de zelfredzaamheid en versterkt de eigen kracht.

Wij willen bijdragen aan de ontwikkeling van verschillende groepen burgers. Dat men zich kan verrijken, ontdekken waar men goed in is en waar men plezier aan beleeft. Hiervoor moeten inwoners weten wat de mogelijkheden van de bibliotheek zijn om hen daarbij te ondersteunen.

Wat gaan wij concreet doen:

- We zijn aantoonbaar een stimulerende omgeving in Heiloo van non-formeel leren en zijn een logische partner voor iedereen die zich verder wil ontwikkelen.
- We bouwen het aanbod (i.s.m. partners) uit van cursussen, workshops en inloopspreekuren voor het verwerven en verdiepen van digitale- en andere basisvaardigheden.
- We organiseren activiteiten rond techniek en digitalisering, we richten hiervoor een Maakplaats in. Hier kun je onder begeleiding deelnemen aan verschillende creatieve activiteiten en leer je nieuwe digitale vaardigheden.
- We ontwikkelen de CoderDojo door, waar kinderen leren programmeren.
- We organiseren activiteiten gericht op culturele ontplooiing en persoonlijke ontwikkeling: schrijversavonden, workshops en lezingen.
- Wij benaderen onze doelgroepen actief met een aanbod dat aansluit bij de behoeften. We blijven met hen in contact en evalueren de programma's waardoor bezoekersaantallen en waardering stijgen.
- Ons activiteitenprogramma sluit aan bij het programma van een Leven Lang leren van de landelijke bibliotheeksector. Het biedt verscheidenheid passend bij de verschillende kerntaken van de bibliotheek en bij maatschappelijke onderwerpen.

○ Wij creëren toegankelijke ontmoetingsplekken – Third places

Er is in onze samenleving een groeiende behoefte aan Third places: een plek, naast de woning, werk of school, om elkaar te ontmoeten. Het is een veilige, neutrale, niet-commerciële plek waar je graag en regelmatig verblijft. Een plek waar je komt om te ontspannen, waar je je in stilte kunt afzonderen, maar waar je ook anderen kunt ontmoeten en waar je kunt samenwerken.

De bibliotheek is bij uitstek zo'n neutrale en toegankelijke plek voor iedereen. Het is een Third place avant la lettre waar volwassenen en jongeren graag verblijven om (samen) te werken, te studeren, te ontspannen, van kunst en cultuur te genieten, elkaar te ontmoeten of om deel te nemen aan lezingen en workshops.

Door het organiseren van gerichte activiteiten (Verhalentafel, BiebExpress, voorleesmomenten) draagt de bibliotheek bij aan de bestrijding van eenzaamheid. We sluiten hiervoor aan bij het gemeentelijke actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid in Heiloo'. De bibliotheek vervult hierbij een belangrijke rol.

De bibliotheek is een waardevrije publieke verblijfsplek waar mensen elkaar tegen het lijf lopen, waar maatschappelijk debat kan plaatsvinden en opinies worden gevormd. Plekken waar mensen zich kunnen verhouden tot elkaar.

Wat gaan we concreet doen:

- We stimuleren inwoners om kennis en inspiratie te delen. Hiervoor brengen we ontmoetingen tot stand, waarbij individuen zich in groepsverband met elkaar kunnen verbinden rondom thema's en doelen.
- Wij gaan actief in gesprek met nieuwe, moeilijk bereikbare doelgroepen om onze dienstverlening te verbeteren en uit te breiden.
- Wij maken de bibliotheek een aantrekkelijke plek voor kinderen en jongeren om er te verblijven en ze te stimuleren kennis op te doen, hun leeshonger te stillen en te werken aan digitale geletterdheid.
- We willen programmering ontwikkelen rond de Geheugenbibliotheek. Dit is een plek in de Bibliotheek Heiloo speciaal ingericht voor mensen met (beginnende) dementie, hun familie, professionals en andere belangstellenden.
- We stellen een nieuw inrichtingsplan op voor de Bibliotheek Heiloo om nog meer in te kunnen spelen op de verblijfsfunctie door bijv. het aantal werk- en studieplekken uit te breiden of door een leescafé in te richten.
- We werken het concept van het Huis van Duurzaamheid verder uit.
- Wij verwachten in een bruisende huiskamer aan het eind van de beleidsperiode een stijging van het aantal bezoekers en het aantal deelnemers aan de activiteiten met 5%.

Ons fundament

Terwijl we ons richten op onze maatschappelijke opdrachten en op onze speerpunten, willen we in deze beleidsperiode ook aan het verstevigen van onze basis werken: Deze basis kent de volgende onderdelen:

○ We hebben een aantrekkelijke, actuele collectie (fysiek en online) en bieden een gevarieerd aanbod aan programmering

Tegenwoordig stellen we onze collectie niet alleen meer ter beschikking om te lenen, maar samen met de programmering en activiteiten levert de collectie een bijdrage aan persoonlijke ontwikkeling en aan maatschappelijke kansen. Verder draagt de collectie bij aan het leesplezier van zowel volwassen als jeugdige lezers. In Bibliotheek Heiloo presenteren wij een collectie, die aantrekkelijk, betrouwbaar en actueel is. De samenstelling van de collectie is afgestemd op de wensen en behoeften van het werkgebied en sluit aan bij wat er leeft in de maatschappij. Op dit moment is de collectie in Heiloo goed op peil. Ons collectiebeleid sluit aan op het provinciale en landelijke collectiebeleid.

Voor een deel hebben we de collectie zelf in huis, maar veel informatie is buiten de eigen bibliotheek te vinden. Mede versterkt door de toenemende online informatie wordt de doorverwijsfunctie daardoor steeds belangrijker. Onze bibliotheekmedewerkers zijn hierin expert en zijn zeer ervaren in het vinden van de juiste informatie.

Via Bibliotheek Heiloo hebben inwoners toegang tot de landelijk door de bibliotheeksector ingekochte of ontwikkelde digitale bronnen en een ruime collectie e-boeken en luisterboeken.

Wat betreft de programmering zullen wij ons met name richten op persoonlijke ontwikkeling en op het ondersteunen en ontwikkelen van basisvaardigheden. Hiertoe organiseren wij activiteiten op het gebied van taal en digitale vaardigheden. Ook is er een educatief aanbod gericht op voorschoolse instellingen, primair- en voortgezet onderwijs. Het bevorderen van leesplezier zal hier veel aandacht krijgen. Verder zullen in het kader van de kernfunctie 'ontmoeten' en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling, culturele activiteiten ook deel uitmaken van het aanbod.

Wat gaan we concreet doen:

- Collectie handhaven op huidige niveau, wel jaarlijks actualiseren
- Onderzoeken hoe we onze collectie verdergaand kunnen integreren met programmeren

○ We beschikken over een aantrekkelijk ingericht, uitnodigend, laagdrempelig en toegankelijk gebouw

Bibliotheek Heiloo is gehuisvest aan de Westeweg, in het centrum van Heiloo. De bibliotheek is goed zichtbaar in het straatbeeld en vaak geopend. De sfeer is uitnodigend en laagdrempelig; er is wifi en

er zijn studie- en werkplekken. De centrale ligging in het stationsgebied is ideaal voor het naar buiten treden en het bereiken van kwetsbare doelgroepen, die met name in deze buurt wonen.

De bibliotheek beweegt mee met de ontwikkelingen in de tijd. Dat vraagt een blijvende aandacht voor de inrichting. Nieuwe functies moeten een plek krijgen en de veranderende rol van de bibliotheek moet goed zichtbaar zijn.

Wat gaan we concreet doen:

- We werken aan een plan voor een (kleine) herinrichting van de bibliotheek, waarbij nieuwe functies een meer zichtbare plek krijgen.

○ Er zijn voldoende goed gekwalificeerde medewerkers en vrijwilligers

De ontwikkeling naar de educatieve, maatschappelijke bibliotheek betekent dat taken en competenties van bibliotheekmedewerkers veranderen. De bibliotheek wordt steeds meer onderdeel van een netwerk dat mensen helpt om zich verder te ontwikkelen. Dit vraagt de nodige aanpassingen van de medewerkers. We verwachten van hen zowel inhoudelijk als qua werkwijze andere kennis en vaardigheden. De competenties die hierbij horen zijn klantgerichtheid, proactiviteit en lerend vermogen.

Onze medewerkers zijn deskundig en klantvriendelijk en benaderen de bezoekers proactief.

Bibliotheek Heiloo heeft meer dan 100 vrijwilligers. Zij geven uiting aan de mate van maatschappelijke relevantie. Hoe meer inwoners zich vrijwillig willen verbinden, hoe relevanter de bibliotheek lokaal is. Bovendien nemen zij hun eigen talenten en kennis mee. Ze zijn onze ambassadeurs en leggen op hun beurt verbinding met andere groepen.

Het vrijwilligersbeleid van Bibliotheek Heiloo richt zich op de inzet van vrijwilligers op basis van aanvulling en ondersteuning. Iedere vrijwilliger heeft een vast aanspreekpunt. Vrijwilligers hebben een vrijwilligersovereenkomst. In onze visie is het wenselijk en onvermijdelijk dat we met meer vrijwilligers werken.

Eind 2021 wordt een tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden, zowel onder medewerkers als onder vrijwilligers. De resultaten hiervan zijn belangrijke bouwstenen voor het personeelsbeleid. Dit willen we om de 2 à 3 jaar herhalen, vooral met thema's die onder duurzame inzetbaarheid vallen: werkplezier, werkdruk, vitaliteit en ontwikkelmogelijkheden. Het stelt medewerkers en vrijwilligers in staat aan hun eigen loopbaan te werken en hun werk met plezier te blijven doen.

Wat gaan we concreet doen:

- We sturen gericht op de ontwikkeling van nieuwe competenties bij medewerkers en vrijwilligers door het actualiseren en uitwerken van het strategisch HR-beleid.
- We besteden extra aandacht aan duurzame inzetbaarheid van medewerkers en vrijwilligers.
- We evalueren het vrijwilligersbeleid van Bibliotheek Heiloo en stellen bij waar nodig.
- We reactiveren de Personeelsvertegenwoordiging.

○ We zijn een toekomstgerichte, flexibele organisatie

Bibliotheek Heiloo is een relatief kleine organisatie. We zijn weliswaar ambitieus, maar ook kwetsbaar. We werken met een minimale bezetting aan personeel en steunen hierbij op een grote groep betrokken vrijwilligers. We blijven ons ontwikkelen door onze werkprocessen efficiënter in te richten en waar mogelijk te digitaliseren.

Ledenbehoud, ledenwerving en een toename van het aantal bezoekers zijn belangrijke aandachtspunten. Het oorspronkelijke verdienmodel van de Bibliotheek, dat vooral op eigen inkomsten via abonnementsgelden gericht was, wordt minder belangrijk. Verhuur van diverse ruimtes, projectfinanciering uit subsidies en fondsen (projectgelden), sponsoring en de mogelijkheid om Vriend van Bibliotheek Heiloo te worden, genereren aanvullende inkomsten.

Daarnaast zoeken we naar logische manieren om onze diensten en producten meer bekend te maken bij de juiste doelgroep. Dit kan bijv. betekenen dat we ons voor bepaalde diensten alleen richten op mensen die moeite hebben met lezen en/of schrijven.

Wat gaan we concreet doen:

- We voeren activiteiten uit die gericht zijn op ledenbehoud, ledenwerving, meer bezoekers en meer deelnemers aan activiteiten met als doel het stabiliseren van het aantal bibliotheekleden.
- We onderhouden en intensiveren onze relatie met de gemeente op bestuurlijk en ambtelijk niveau rond gezamenlijke maatschappelijke doelstellingen en de financiering daarvan.

○ We staan innovatief, ondernemend en proactief in de samenleving

De samenleving waarin wij leven met haar grote maatschappelijke vraagstukken is constant in beweging. Het is van belang dat de bibliotheek daarin meegaat. Daarom kijken we steeds vooruit en vinden we innovatie een belangrijke voorwaarde om aan de educatieve en maatschappelijke functie van de bibliotheek vorm te geven. Landelijke (Vereniging Openbare Bibliotheken, Koninklijke Bibliotheek) en provinciale ondersteuningsorganisaties (zoals Probiblio) voeden ons hierin. Daarnaast volgen wij de best practices van lokale bibliotheken en bekijken of het voor ons van toegevoegde waarde is. Wij initiëren en onderhouden intensief contact met de gemeenschap van Heiloo en haar bestuur ten behoeve van goede en passende dienstverlening door de bibliotheek. Onze diensten zijn van grote maatschappelijk waarde. Voor het realiseren hiervan werken wij samen met andere maatschappelijke organisaties en participeren we naar vermogen ook actief in provinciale innovatietrajecten.

○ We kennen onze doelgroepen

Jeugd met speciale aandacht voor kinderen met een taalachterstand.

Kwetsbare groepen (NT1-ers, NT2-ers, senioren en jongeren) lopen een groter risico om niet mee te kunnen doen in de geletterde en digitale samenleving.

Cultureel geïnteresseerden zoals vrijetijdslezers en bezoekers van literaire en culturele activiteiten.

Bezoekers bieden we plekken om te werken, studeren, verblijven en elkaar te ontmoeten (Third place).

Het is belangrijk om de behoeften van de diverse doelgroepen te definiëren, want deze verschillen per doelgroep. Daarnaast is een bredere bekendheid van onze dienstverlening belangrijk, met name onder kwetsbare groepen, vaak niet-leden.

Wat gaan we concreet doen:

- Onlangs hebben we ons aangesloten bij BiebPanel, waaraan ruim 80 Nederlandse bibliotheken deelnemen. Via BiebPanel kunnen bibliotheekleden en -bezoekers hun mening geven over allerlei zaken die spelen bij hun bibliotheek, zoals de collectie, de inrichting, dienstverlening en activiteiten. Hierdoor kunnen we onze dienstverlening verbeteren en vergelijken met andere Nederlandse bibliotheken (benchmark).
- We voeren jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek (KTO).
- We verliezen bestaande klanten niet uit het oog, maar richten ons ook op potentiële nieuwe klanten of doelgroepen.

○ **We versterken van onze netwerken**

Bibliotheek Heiloo is onderdeel van meerdere lokale en regionale netwerken. Deze samenwerkingsverbanden bestaan uit organisaties op zeer verschillende gebieden zoals welzijn, cultuur, onderwijs en duurzaamheid. Gezien de brede maatschappelijke functie van de bibliotheek zijn deze belangrijk voor het realiseren van onze doelen. Samenwerken is inspirerend, vergroot de beschikbare expertise en creëert lokale verbinding en samenhang. Het heeft daarom de voorkeur om activiteiten in samenwerking met lokale partners te doen (co-creatie).

○ **De kwaliteit van de bibliotheek en het toezicht daarop is voldoende geborgd**

De bibliotheek vervult een belangrijke, centrale rol binnen een lokale gemeenschap. Dat wordt breed erkend. De bibliotheek is grotendeels afhankelijk van gemeentesubsidie en moet haar bestaansrecht goed kunnen verantwoorden met meetbare resultaten. Echter enkel het tellen van aantallen bezoekers, uitleningen, kaartverkoop of websitebezoekers is niet meer voldoende voor een organisatie die meer en meer gericht is op samenwerking, persoonlijke ontwikkeling en participatie. Hierbij gaat het om het meetbaar maken van maatschappelijke effecten van de bibliotheek. Het meten van de impact van de bibliotheek heeft provinciaal en landelijk aandacht en wordt steeds meer inzichtelijk. We sluiten daar op aan.

Behalve eigen rapportage en verslaglegging, leveren wij jaarlijks kerncijfers aan de Koninklijke Bibliotheek, die deze verwerkt in de Bibliotheekmonitor.

De kwaliteit van de bibliotheek en het toezicht daarop is geborgd. Bibliotheek Heiloo is gecertificeerd door de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Taal en Cultuur (CBTC). Toezicht en bestuur zijn ingericht conform de Governance Code Cultuur.

Tot slot

Bibliotheek Heiloo wil de komende jaren een waardevolle bijdrage leveren aan een maatschappij waar iedereen kan participeren, want wie mee kan doen krijgt de ruimte om zichzelf te ontwikkelen. Wij zijn veranderd van een huis met boeken in een veilige, toegankelijke en waardevrije plek voor ontmoeten, lezen, leren en ontspannen. Aan ons de uitdaging om dit verder uit te bouwen. Daar gaan wij samen met onze partners en inwoners van Heiloo graag mee aan de slag!